

17.

Dobro i radość wynikające ze wspólnie przeżywanych wakacji

I. PROSPEKT WARTOŚCI

1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój duchowy

1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Umiejętność obserwacji, wyostrenie zmysłów, zdolność do kontaktu z drugim człowiekiem i przyrodą

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Wychowanie przez wypoczynek i kontakt z drugim człowiekiem, odnowienie i umocnienie przyjaźni

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Właściwe i niewłaściwe spędzanie wakacji.
- Wakacje czasem uczenia się bycia ze sobą i dla siebie.
- Wakacje czasem aktywności czy bezczynności?
- W czasie wakacji szanujemy otaczającą nas przyrodę.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIĄ, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Czas wakacji ma służyć rozwojowi człowieka.
- Czas wakacji jest okazją do regeneracji ciała i odnowy duchowej.
- Wakacje są czasem sprzyjającym rozwojowi zainteresowań i zdolności twórczych.
- Czas wolny jest też czasem dla innych.

Zasady

- Aktywnie wykorzystuję czas wakacji, nie popadam w bezczynność i nudę.
- W czasie wakacji mogę popracować nad zadaniami, na które brakowało mi czasu w ciągu roku: ćwiczę wytrzymałość i odwagę, podejmuję większy wysiłek fizyczny.
- Wykorzystuję czas wakacji na pogłębienie więzi z przyjaciółmi.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Czas wakacji służy rozwijaniu relacji z dzieckiem, poprzez uczestnictwo w jego przeżyciach.
- Należy wspomagać dzieci w wyborze zajęć, rozwijaniu pasji i zainteresowań.
- Wczasy ukierunkowane tylko na zaspokajanie przyjemności i doznawanie korzyści przyczyniają się do ugruntowania postaw samolubnych i aspołecznych.

Zasady

- Troszczę się o to, by wspólne wyjazdy były okazją do twórczego wysiłku, ciekawych przygód i jednoczących przeżyć, które umacniają więzi międzyludzkie.

- Nie izoluję dziecka od rówieśników, tylko dlatego, że spędzenie z nim wakacji jest dla mnie bardziej wygodne.
- Pomagam młodemu człowiekowi znaleźć ciekawe zajęcia lub proponuję zadania, które może wykonać w czasie wakacji.

1.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Wdrażanie postawy solidarności skłania do zainteresowania potrzebami rówieśników, zwłaszcza z uboższych rodzin.
- Należy uświadamiać uczniom różnicę pomiędzy potrzebą aktywnego spędzania czasu, a jego bezsensownym marnotrawstwem.
- Należy rozmawiać z uczniami o planach na okres wakacji.

Zasady

- Ukazuję uczniom ciekawe i twórcze sposoby na spędzanie wakacji.
- Zachęcam uczniów do wspólnego przeżywania wakacji, podtrzymywania kontaktów i wzajemnej pomocy.
- W miarę możliwości wspomagam uczniów z rodzin zaniedbanych, by umożliwić im kreatywne spędzenie wakacji.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Nauczyciel organizuje uczniom konkurs pomysłów na konkretne zadania, jakich się podejmą w czasie wakacji (np. fotografowanie, szycie, nauka gotowania, wspinaczka górską, uprawianie sportu, poszukiwanie ciekawych miejsc w swojej okolicy), jednocześnie zachęcając do podjęcia tych zadań w grupie lub w towarzystwie osób z klasy. Po wakacjach uczniowie prezentują swoje osiągnięcia: album dokumentujący podjęte zadania, mapkę okolicy przez siebie zrobioną itp.

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Wspólne spędzanie wakacji i ferii zimowych pozwala uczniom zbliżyć się do siebie, lepiej się poznać i zaprzyjaźnić. Zachęcanie dzieci do spędzania czasu z rówieśnikami oraz proponowanie konkretnych działań jest sposobem na wyrwanie ich z marazmu, bierności i osamotnienia. Aktywne spędzanie okresu letniego rozwija w młodym człowieku wrażliwość na piękno oraz wpływa na kształtowanie takich cech, jak: odpowiedzialność, wytrwałość i męstwo.

1.10. ZAGROŻENIA

Bierne przeżywanie wakacji w domu, w izolacji od rówieśników, pogłębia samotność, kompleksy i sprzyja nudzie. Bezczyorność wakacyjna rozleniwia, osłabia samokontrolę, sprzyja hołdowaniu nieograniczonej wolności, własnym pomysłom i zachciankom. Rozwój tej tendencji prowadzi do degradacji osoby, nie zaś do odnowienia fizyczno-duchowego młodego człowieka. Egocentryczne i bezmyślne korzystanie z miejsc i możliwości wypoczynku jest przejawem ignorowania praw natury oraz braku szacunku wobec środowiska. Traktowanie czasu wakacji w kategoriach materialistycznego hedonizmu, zubaża osobowość, zamiast wspomagać jej rozwój.

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Wakacje są czasem upragnionego wypoczynku, czasem nieskrępowanej zabawy i przestrzeni do rozwoju osobowego dziecka. Podczas wakacji dziecko nawiązuje nowe przyjaźnie i znajomości, dzieje się to najczęściej poprzez wspólną zabawę i przeżywane przygody.

Należy umożliwić dziecku jak najczęstszy kontakt z rówieśnikami. Warto również podpowiadać dzieciom, w jaki sposób czynnie i ciekawie spędzać czas wolny od nauki i obowiązków, tak aby dzieci nie traciły go przy komputerze czy telefonie komórkowym. Wakacje to też wspólnie spędzany czas z rodziną. Jest to okazja, aby pogłębiać więzi rodzinne pomiędzy rodzicami a dzieckiem.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

Astrid Lindgren – urodziła się 14 listopada 1907 roku w Vimmerby, zmarła 28 stycznia 2002 roku w Sztokholmie. Była wybitną szwedzką pisarką, słynącą z utworów przeznaczonych dla najmłodszych czytelników. Autorka licznych powieści i zbiorów opowiadań dla dzieci, jak również sztuk teatralnych i słuchowisk radiowych.

Utworky Astrid Lindgren charakteryzują się humorem, trafną obserwacją obyczajowo-psychologiczną oraz powiązaniem świata ze współczesną rzeczywistością lub ludową fantastyką.

Gdy odśpiewaliśmy wszystkie piosenki, jakie umieliśmy, i „Czas kwitnienia, co nadchodzi”, pani powiedziała:

– Do widzenia, moje dzieci! Życzę wam bardzo wesołych wakacji! Wówczas poczułam, jak gdyby coś we mnie podskoczyło w środku. My – wszystkie dzieci z Bullerbyn – miałyśmy dobre świadectwa. Porównywałyśmy je w drodze powrotnej. Świadectwo Bossego nie było specjalnie dobre, ale w każdym razie zupełnie możliwe.

Wieczorem graliśmy w dwa ognie na drodze. W pewnej chwili piłka wpadła między krzaki porzeczek. Pobiełam prędko, żeby ją odszukać. I zgadnijcie, co tam znalazłam? Głęboko pod krzakiem porzeczek leżało

jedenaście kurzych jaj. Ucieszyłam się okropnie. To jedna z naszych kur jest tak uparta i nie chce nieść się w kurniku. Znosi wszystkie jaja na dworze. Lasse, Bosse i ja szukaliśmy już od dawna, gdzie też ona znosi te swoje jaja. Lecz ta kura jest taka przebiegła i dobrze strzeże swej tajemnicy. Mamusia powiedziała nam, że dostaniemy pięć öre za każde jajko, które znajdziemy. Teraz zaś znalazłam jajek za całe pięćdziesiąt pięć öre. Piłki jednak nie znalazłam.

– Weźmiemy zamiast piłki jajka – powiedział Lasse. – Będzie z nich jajecznicza dla całego Bullerbyn!

Ale ja zabrałam prędko jaja do fartuszka, zaniósłam je mamie i dostałam pięćdziesiąt pięć öre. Dałam wszystkim dzieciom po pięć öre, a resztę włożyłam do swojej skarbonki, którą zamykam na kluczyk. Kluczyk wisi na gwoździu głęboko w szafie.

Później Anna znalazła piłkę i graliśmy w dwa ognie przez kilka godzin. Spać poszliśmy o wiele później niż zwykle, ale to nie miało znaczenia, bo wakacje już się zaczęły i mogliśmy następnego dnia spać tak długo, jak tylko nam się chciało.

A. Lindgren, *Dzieci z Bullerbyn*, tłum. I. Szuch-Wyszomirska, wyd. Nasza Księgarnia, Warszawa 2016, s. 21.

Przytoczony fragment książki pt. *Dzieci z Bullerbyn* autorstwa Astrid Lindgren opisuje radosny początek wakacji. Dzieci, choć lubią swoją nauczycielkę i szkołę, czekają na upragnione wakacje. Bohaterowie spędzają je w domu, we własnym ogrodzie. Jest to również czas ciężkiej pracy w polu. Nie jest to jednak przeszkoda, by wspólnie z dziećmi z sąsiedztwa dobrze się bawić, wymyślać twórcze i ciekawe zajęcia. Okazuje się, że nie trzeba wyjeżdżać do egzotycznych miejsc, by się bawić, przeżywać różne przygody i czerpać z wypoczynku prawdziwą radość.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

We współczesnym świecie, pochłoniętym często przez gorączkową aktywność i bardzo konkurencyjnym, w którym dominuje logika produkcji i zysku, nierzadko ze szkodą dla człowieka, jest tym bardziej konieczne, aby każdy mógł korzystać z odpowiednich okresów wypoczynku, pozwalających odzyskać siły i zarazem odnaleźć właściwą równowagę duchową. Trzeba mądrze korzystać z wakacji i ferii, aby służyły dobru jednostki i rodziny przez to, że umożliwiają kontakt z przyrodą, zapewniają spokój, dają czas na kultywowanie zgodnego życia rodzinnego, na wartościową lekturę i na zdrowe rozrywki, nade wszystko zaś pozwalają poświęcić się w większej mierze modlitwie, kontemplacji i słuchania głosu Bożego. Życzę wszystkim, którzy przebywają na wakacjach, dobrego i owocnego wypoczynku, zawierając Maryi, troskliwej Matce, zwłaszcza tych, którzy z różnych powodów nie mogli opuścić zwykłych zajęć i codziennego środowiska.

Jan Paweł II, *Rozważanie przed modlitwą Anioł Pański. Odnaleźć równowagę duchową*, 23.07.2000, „L'Osservatore Romano” 2000, nr 10(227), s. 34.

Powszechna stała się praktyka „weekendu”, rozumianego jako cotygodniowy czas odpoczynku, przeżywanego nieraz z dala od stałego miejsca zamieszkania i związanego często z udziałem w różnych formach aktywności kulturalnej, politycznej lub sportowej, które zwykle są organizowane

właśnie w dni świąteczne. Jest to zjawisko społeczne i kulturowe, w którym nie brak z pewnością elementów pozytywnych, jeśli tylko przyczynia się ono, w duchu poszanowania autentycznych wartości, do rozwoju człowieka i do postępu życia społecznego, jako całości. Pozwala ono zaspokoić nie tylko potrzebę odpoczynku, ale także „świętowania” wpisaną w ludzką naturę.

DD 4.

Tak więc duchowość chrześcijańska dopełnia wartość odpoczynku i świętowania. Człowiek ma tendencję, by sprowadzać kontemplacyjne wytchnienie do dziedziny tego, co bezowocne czy zbędne, zapominając, że w ten sposób odbiera się dokonywanemu dziełu to, co najważniejsze: jego sens. Naszym obowiązkiem jest włączenie w nasze działania bezinteresowności i wymiaru receptywnego. Jest to coś innego niż zwykła beczynność. Chodzi o inny sposób działania, stanowiący część naszego istnienia. W ten sposób ludzkie działanie chronione jest nie tylko od pustego aktywizmu, ale także od niepoohamowania oraz wyizolowania sumienia, co prowadzi do dążenia tylko do własnych korzyści.

LS 237.

3.2. PISMO ŚWIĘTE

Wtedy Apostołowie zebrali się u Jezusa i opowiedzieli Mu wszystko, co zdziałali i czego nauczali. A On rzekł do nich: „Pójdźcie wy sami osobno na pustkowie i wypocznijcie nieco!”. Tak wielu bowiem przychodziło i odchodziło, że nawet na posiłek nie mieli czasu. Odpłynęli więc łodzią na pustkowie, osobno. Lecz widziano ich odpływających. Wielu zauważyło to i zbiegli się tam pieszo ze wszystkich miast, a nawet ich wyprzedzili. Gdy Jezus wysiadł, ujrzał wielki tłum. Zlitował się nad nimi, byli bowiem jak owce niemające pasterza. I zaczął ich nauczać o wielu sprawach. A gdy pora była już późna, przystąpili do Niego uczniowie i rzekli: „Miejsce to jest pustkowie, a pora jest późna. Odpraw ich. Niech idą do okolicznych osiedli i wsi, a kupią sobie coś do jedzenia”. Lecz On im odpowiedział: „Wy dajcie im jeść”.

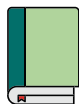
Mk 6,30-37.

KKK 2415;
por. CA 37-38.

3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Korzystanie z bogactw naturalnych, roślinnych i zwierzęcych świata nie może być oderwane od poszanowania wymagań moralnych. Prowadzenie nad bytami nieożywionymi i istotami żywymi, jakiego Bóg udzielił człowiekowi, nie jest absolutne; określa je troska o jakość życia bliźniego, także przyszłych pokoleń; domaga się ono religijnego szacunku dla integralności stworzenia.

IV. LITERATURA

Cieloch G., *Czas wolny – czasem konsumpcji?*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 1992.

Edukacja ekologiczna rodziny. Stan, możliwości, programy. Materiały z seminarium w Łomiankach k/Warszawy 15.12.1994 r., red. M. Gumińska, wyd. ATK, Warszawa 1995.

Franciszek, *Enc. Laudato si'.* W trosce o wspólny dom, wyd. Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2015.

Jan Paweł II, *Enc. Centesimus annus*, w: tegoż, *Dzieła zebrane*, t. 1, *Encykliki*, Wydawnictwo M, Kraków 2006, s. 399-446.

Jan Paweł II, *List apostolski Dies Domini do biskupów, kapłanów i wiernych o świętowaniu niedzieli*, w: tegoż, *Dzieła zebrane*, t. 3, *Listy*, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 450-487.

Jan Paweł II, *Rozważanie przed modlitwą Anioł Pański. Odnaleźć równowagę duchową*, 23.07.2000, „L'Osservatore Romano” 2000, nr 10 (227), s. 34.

Kongregacja Nauki Wiary, *Katechizm Kościoła Katolickiego*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002.

Lindgren A., *Dzieci z Bullerbyn*, tłum. I. Szuch-Wyszomirska, wyd. Nasza Księgarnia, Warszawa 2016.

Ostrowski M., *Duszpasterstwo wobec problemu wolnego czasu człowieka. Aspekt moralno-pastoralny ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień turystyki*, Wydawnictwo Naukowe PAT, Kraków 1996.

Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Biblia Tysiąclecia, wyd. Pallottinum, Poznań 2012.

Ratajczak J., *Ziarenka maku*, wyd. IBIS, Poznań 2018.

